प्रवेश सं० ४१८६७ विषयः वैदिक क्रम सं०

नाम रुद्राध्याय: ग्रन्थकार

पत्र सं० १-१८

श्लोक सं० अक्षर सं० (पंक्तौ) ३५ पंक्ति सं० (पृष्ठे) ८

आकारः ७·९" × ३·७" लिपिः दे०ना० आधारः कागज

संवत् १९०२

त्रि० विवरणम्

पी० एस० यू० पी०—७७ एस० सी० ई०—२६४२—५० ०००

000875

Indira Gandhi National Centre for the Arts

৪৭৮৯০

ই. নং. ৭০ ৮২

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥श्रीगणेशाय नमः॥ ॐ मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पतिर्यज्ञमिमन्तनोत्वरिष्टं यज्ञ
१ ᳪ समिमं दधातु विश्वेदेवास इह मादयन्तामोम्प्रतिष्ठ॥१॥ हृदयाय नमः॥ ॐ आ
बोध्यग्निः समिधा जनानां प्रतिधेनुमिवायतीमुषासम्॥ यह्वाइव प्रवयामुज्जिहानाः
प्रभानवः सिस्रते नाकमच्छ॥२॥ शिरसे स्वाहा॥ ॐ मूर्द्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वा
नरमृत आ जातमग्निम्। कविं सम्राजमतिथिं जनानामासन्नापात्रं जनयन्त देवाः
॥३॥ शिखायै वषट्॥ मर्म्माणि ते वर्म्मणा च्छादयामि सोमस्त्वा राजामृतेनानुवस्तां॥ उरो १
र्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु जयन्तं त्वानु देवा मदन्तु॥४॥ कवचाय हुम्॥ विश्वतश्चक्षुरुत वि
श्वतो मुखो विश्वतो बाहुरुत विश्वतस्पात्। सं बाहुभ्यां धमति सं पतत्रैर्द्यावा भूमी जनयन्दे

वएकः॥५॥ नेत्रत्रयाय वौषट्॥ मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु री
रिषः॥ मा नो वीरान्रुद्र भामिनो वधीर्हविष्मन्तः सदमित्त्वा हवामहे॥६॥ अस्त्राय फट्॥
अथ ध्यानं॥ ध्यायेन्नित्यं महेशं रजतगिरिनिभं चारुचन्द्रावतंसं रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गं परशु
मृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नं। पद्मासीनं समन्तात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानं विश्वाद्यं
विश्ववंद्यं निखिलभयहरं पंचवक्त्रं त्रिनेत्रं॥१॥ कर्पूरगौरं करुणावतारं संसारसारं भुजगें
द्रहारं॥ सदा वसन्तं हृदयारविन्दे भवं भवानीसहितं नमामि॥ हरिः ॐ गणानां त्वा गण
पतिं हवामहे प्रियाणां त्वा प्रियपतिं हवामहे निधीनां त्वा निधिपतिं हवामहे वसो म
म॥ आहमजानि गर्भधमा त्वमजासि गर्भधं॥१॥ गायत्री त्रिष्टुप् जगत्यनुष्टुप्पंक्त्या सह

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥२॥ बृहस्पतिर्महावृकुशूचिभिः शम्यंतुत्वा॥ द्विपदाश्चाश्चतुष्पदास्त्रिपदाश्चषट्पदाः॥ वि
छंदाश्चासच्छंदाः सूचिभिः शम्यंतुत्वा॥२॥ ओं॥ सहस्तोमाः सहछंदस ऋावृतः
सहप्रमाः ऋषयः सप्तदैव्याः॥ पूर्वेषांपंथामनुदृश्यधीराः अन्वालेभिरेरथ्योनरश्मी
न्॥३॥ ॐ यज्जाग्रतोदूरमुदैतिदैवंतदुसुप्तस्यतथैवैति॥ दूरंगमंज्योतिषांज्योतिरेकंतन्मे
मनः शिवसंकल्पमस्तु॥४॥ येनकर्माण्यपसोमनीषिणोयज्ञेकृण्वंतिविदथेषुधीराः॥ यद
पूर्वंयक्षमंतः प्रजानांतन्मेमनः शिवसंकल्पमस्तु॥५॥ यत्प्रज्ञानमुतचेतोधृतिश्चयज्
ज्योतिरंतरमृतंप्रजासु यस्मान्नऋतेकिंचनकर्मक्रियतेतन्मेमनः शिवसंकल्पमस्तु ॥२॥
॥६॥ येनेदंभूतंभुवनंभविष्यत्परिगृहीतममृतेनसर्वं॥ येनयज्ञस्तायतेसप्तहोतातन्मेम।

नः शिवसंकल्पमस्तु॥७॥ यस्मिन्नृचः सामयजूंषियस्मिन्प्रतिष्ठितारथनाभाविवाराः
॥ यस्मिंश्चित्तंसर्वमोतंप्रजानांतन्मेमनः शिवसंकल्पमस्तु॥८॥ सुषारथिरश्वानिव
यन्मनुष्यान्नेनीयतेभीशुभिर्वाजिनइव॥ हृत्प्रतिष्ठंयदजिरंजविष्ठंतन्मेमनः शि
वसंकल्पमस्तु॥९॥ शिरसेस्वाहा॥ ओंम् सहस्रशीर्षापुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् स
भूमिंसर्वतस्पृत्वात्यतिष्ठद्दशांगुलं॥१॥ पुरुषएवेदंसर्वंयद्भूतंयच्चभाव्यं॥ उतामृत
त्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति॥२॥ एतावानस्यमहिमातोज्यायांश्चपूरुषः॥ पादोस्य
विश्वाभूतानित्रिपादस्यामृतंदिवि॥३॥ त्रिपादूर्ध्वउदैत्पुरुषःपादोस्येहाभवत्पुनः॥
ततोविष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशनेअभि॥४॥ ततोविराडजायतविराजोअधिपू

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥३॥ रुषः ॥ स जातो ऽअत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥५॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः संभृतं पृष
दाज्यम् । पशूँस्तांश्चक्रे वायव्यानारण्या ग्राम्याश्च ये ॥६॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुत ऽऋ
चः सामानि जज्ञिरे । छंदांसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत ॥७॥ तस्मादश्वा ऽअ
जायंत ये के चोभयादतः ॥ गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता ऽअजावयः ॥८॥ तं यज्ञं ब
र्हिषि प्रौक्षन्पुरुषं जातमग्रतः ॥ तेन देवा ऽअयजंत साध्या ऽऋषयश्च ये ॥९॥ यत्पुरु
षं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ॥ मुखं किमस्यासीत्किं बाहू किमूरू पादा उच्येते ॥१०॥
ब्राह्मणोस्य मुखमासीद्बाहू राजन्यः कृतः ॥ ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रो ऽअ ॥३॥
जायत ॥११॥ चंद्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्यो ऽअजायत ॥ श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च

मुखादग्निरजायत ॥१२॥ नाभ्या ऽआसीदंतरिक्षं शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ॥ पद्भ्यां भूमिर्दि
शः श्रोत्रात्तथा लोकाँ२॥ ऽअकल्पयन् ॥१३॥ यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ॥ वसं
तोस्यासीदाज्यं ग्रीष्म ऽइध्मः शरद्धविः ॥१४॥ सप्तास्यासन्परिधयस्त्रिः सप्त समिधः
कृताः ॥ देवा यद्यज्ञं तन्वाना ऽअबध्नन्पुरुषं पशुम् ॥१५॥ यज्ञेन यज्ञमयजंत देवास्ता
नि धर्माणि प्रथमान्यासन् ॥ ते ह नाकं महिमानः सचंत यत्र पूर्वे साध्याः संति देवाः ॥१६॥
अद्भ्यः संभृतः पृथिव्यै रसाच्च विश्वकर्मणः समवर्तताग्रे ॥ तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति त
न्मर्त्यस्य देवत्वमाजानमग्रे ॥१७॥ वेदाहमेतं पुरुषं महांतमादित्यवर्णं तमसः परस्तात् ॥
तमेव विदित्वाति मृत्युमेति नान्यः पंथा विद्यतेयनाय ॥१८॥ प्रजापतिश्चरति गर्भे ऽअ

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥४॥ नरजायमानो बहुधा विजायते ॥ तस्य योनिं परिपश्यन्ति धीरास्तस्मिन्ह तस्थुर्भुवनानि
विश्वा ॥१९॥ यो देवेभ्य आतपति यो देवानां पुरोहितः ॥ पूर्वो यो देवेभ्यो जातो नमो
रुचाय ब्राह्मये ॥२०॥ रुचं ब्राह्मं जनयन्तो देवा अग्रे तदब्रुवन् । यस्त्वैवं ब्राह्मणो
विद्यात्तस्य देवा असन्वशे ॥२१॥ श्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यावहोरात्रे पार्श्वे नक्षत्रा
णि रूपमश्विनौ व्यात्तं ॥ इष्णन्निषाणामुं म इषाण सर्वलोकं म इषाण ॥२२॥ आ
आशुः शिशानो वृषभो न भीमो घनाघनः क्षोभणश्चर्षणीनां ॥ संक्रन्दनो निमिषः ॥४॥
एकवीरः शतं सेना अजयत्साकमिन्द्रः ॥१॥ संक्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना यु
त्कारेण दुश्च्यवनेन धृष्णुना ॥ तदिन्द्रेण जयत तत्सहध्वं युधो नर इषुहस्तेन वृष्णा ॥२॥

स इषुहस्तैः स निषङ्गिभिर्वशी संस्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन । संसृष्टजित्सोमपा
बाहुशर्ध्युग्रधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता ॥३॥ बृहस्पते परि दीया रथेन रक्षोहामित्रां २॥ऽ
अपबाधमानः ॥ प्रभञ्जन्सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माकमेध्यविता रथानां ॥४॥
बलविज्ञाय स्थविरः प्रवीरः सहस्वान्वाजी सहमान उग्रः ॥ अभिवीरो अभिसत्वा
सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमातिष्ठ गोवित् ॥५॥ गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तमज्म प्रमृ
णन्तमोजसा ॥ इमं सजाता अनु वीरयध्वमिन्द्रं सखायो अनु संरभध्वं ॥६॥ अ ए
भि गोत्राणि सहसा गाहमानो दयो वीरः शतमन्युरिन्द्रः ॥ दुश्च्यवनः पृतनाषाड युध्यो
स्माकं सेना अवतु प्र युत्सु ॥७॥ इन्द्र आसां नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञः पुर एतु

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥५॥ नुसो मः॥ देवसेना नामभिभंजती नां जयंती नां मरुतो यंतु मग्रं॥ ८॥ इंद्र स्य वृष्णो वरुण
स्य राज्ञः आदित्यानां मरुतां शर्ध उग्रं॥ महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवा
नां जयतामुदस्थात॥ ९॥ उद्धर्षय मघवन्नायुधान्युत्सत्वनां मामकानां मनांसि
॥ उद्वृत्रहन्वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतां यंतु घोषाः॥ १०॥ अस्माकमिंद्रः समृ
तेषु ध्वजेष्वस्माकं याः इषवस्ता जयंतु॥ अस्माकं वीरा उत्तरे भवंत्वस्मां २ ॥ उ देवाः
अवता हवेषु॥ ११॥ अमीषां चित्तं प्रतिलोभयंती गृहाणांगान्यप्वे परेहि॥ अभि प्रे
हि निर्दह हृत्सु शोकैरंधेनामित्रास्तमसा सचंतां॥ १२॥ अवसृष्टा परापत शरव्ये
ब्रह्मसंशिते॥ गच्छामित्रान्प्रपद्यस्व मामीषां कं चनोच्छिषः॥ १३॥ प्रेता जयता ॥५॥

नरः इंद्रो वः शर्म यच्छतु॥ उग्रा वः संतु बाहवो नाधृष्या यथासथ॥ १४॥ असौ या से
ना मरुतः परेषामभ्येति न ओजसा स्पर्धमाना॥ तां गूहत तमसापव्रतेन यथामी
अन्यो अन्यं न जानन्॥ १५॥ यत्र बाणाः संपतंति कुमारा विशिखा इव॥ तन्न इंद्रो
बृहस्पतिरदितिः शर्म यच्छतु विश्वाहा शर्म यच्छतु॥ १६॥ मर्माणि ते वर्मणा छा
दयामि सोमस्त्वा राजामृतेनानु वस्तां॥ उरोर्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु जयंतं त्वानु दे
वा मदंतु॥ १७॥ ॐ ॥ वयं त्वायमुमु॥ ओ मुखा न दू हरिमं न सोम्यमग्धायुर्देवध
जयंतावबिंदुतमः॥ यातं मनोतोमाः॥ अभिरक्षति त्मना प्रजाः पुंयेष पुनः पाविराजति
॥ १॥ उ दुल्लं जातवेदसं देवं वहंति केतवः॥ दृशे विश्वाय सूर्यम्॥ २॥ मनो पावककच

॥६॥ शंसामुरण्यं मुंजन्मा ॥ ४ ॥ अनुं त्वं वेरुणपश्यां सा ॥ ३ ॥ देव्यां व ध्वं ईआगंतं ॥ रथे नुरहे
वच्चा ॥ म श्यो अ ॥ समं जाने ॥ तं सु गा थाम् वेनवि त्रं देवानां ॥ ४ ॥ तं प्रत्नथा पूर्वं
था वि श्व थे म आं ज्येष्ठ तां तिं बर्हि ष दं ॥ स्वर्विदं ॥ प्रती ची नं वृज नं दोह सेधुनि माशुं
जयं त म नु या सु व र्द्ध से ॥ ५ ॥ अयं वेनश्चोदयत् पृश्निगर्भा ज्योति र्जरायू रजसो वि
माने ॥ इ म म पां ॥ संगमे सूर्यस्य शिशुं न विप्रा मतिभी रिहंति ॥ ६ ॥ विन्वं देवा ना मुद
गा द नी कं च क्षु र्मि त्र स्य व रु ण स्या ग्ने ः ॥ आ प्रा द्या वा पृथिवी अंतरि क्षं ॥ सूर्य आ
त्मा ज ग त स्त स्थु षं श्च ॥ ७ ॥ आ ना ॥ इ डा भि र्वि द थे सु श स्ति वि श्वा न रः स वि ता दे व ए
तु ॥ अ पि य था ॥ यु वा नो म त्स था नो वि श्वं ज ग द भि पि त्वे म नी षा ॥ ८ ॥ य द्द्य का च ॥६॥

वृत्र हन्नुद गा ॥ अभि सू ॥ स र्वं त दिं द्र ते व शे ॥ ९ ॥ तु र णि र्वि श्व द र्श तो ज्यो ति ष्कृ द सि सू र्य
वि श्व मा भा सि रो च न ॥ १० ॥ त त्स वि तु र्व रे ण्यं भ र्गो दे व स्य धी म हि ॥ धि यो यो नः प्र चो द या त् ॥ १२ ॥ रे
यं स हा र तेः ॥ प र मा ॥ न नो ना ॥ सं त नु ते ॥ १३ ॥ न न्नि त्रस्य व रु ण स्या भि च क्षे
म हि ॥ प्रि यं पु रु ॥ अ ध्ये ॥ अ नु न्न मुं मु ॥ इ श ॥ पा जः ॥ कु ष्ण म न्य द्धरि तः सं भ रं ति ॥ ३ ॥
म हा ॥ अ सि सू र्य व ड ादि त्य म हा ॥ अ सि ॥ म ह स्ते स तो म हि मा पं न स्य ते द्धा दे व म हा
॥ असि ॥ व ट् ॥ सू र्य श्र व सा म हा ॥ अ सि स त्रा दे व म हा ॥ अ सि ॥ म ह्ना दे वा ना म
सु र्यः पु रो हि तो वि भु ज्यो ति र दा भ्यं ॥ ४ ॥ आ यं गौः पृ श्नि र क्र मी द स द न्मा त रं पु रः पि त रं च प्र
यं त्स्वः ॥ अं त श्च र ति रो च ना ॥ ५ ॥ अ स्य प्रा णा द पा न ती व्य ख्य न्म हि षो दि व म् ॥ ६ ॥ त्रिं श द्धा म वि रा ज ति

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥७॥ रंहसः पिपृता निरंहसान ॥ तन्नोमित्रोवरुणोमामहंतामदितिः सिंधुः पृथिवी उतद्यौः
॥१६॥ आकृष्णेनरजसावर्तमानोनिवेशयन्नमृतंमर्त्यंच ॥ हिरण्ययेनसवितारथेनादे
वोयातिभुवनानिपश्यन् ॥१७॥ ॐ नेत्रत्रयाय० ॥ ॐ ॥ नमस्तेरुद्रमन्यवउतोतइषवेन
मः ॥ बाहुभ्यामुततेनमः ॥१॥ यातेरुद्रशिवातनूरघोरापापकाशिनी ॥ तयानस्तन्वाशंत
मयागिरिशंताभिचाकशीहि ॥२॥ यामिषुंगिरिशंतहस्तेबिभर्ष्यस्तवे ॥ शिवांगिरित्रतांकु
रुमाहिंसीः पुरुषंजगत् ॥३॥ शिवेनवचसात्वागिरिशाच्छावदामसि ॥ यथानःसर्वमि
ज्जगदयक्ष्मंसुमनाअसत् ॥४॥ अध्यवोचदधिवक्ताप्रथमोदैव्योभिषक् ॥ अहींश्च ॥७॥
सर्वाञ्जंभयन्त्सर्वाश्चयातुधान्यः परासुव ॥५॥ असौयस्ताम्रोअरुणउतब

भ्रुःसुमंगलः ॥ येचैनंरुद्राअभितोदिक्षुश्रिताःसहस्रशोवैषांहेडईमहे ॥६॥ अ
सौयोवसर्पतिनीलग्रीवोविलोहितः ॥ उतैनंगोपाअदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्यःसदृष्टो
मृडयातिनः ॥७॥ नमोस्तुनीलग्रीवायसहस्राक्षायमीढुषे ॥ अथोयेअस्यसत्वा
नोहंतेभ्योकरंनमः ॥८॥ प्रमुंचधन्वनस्त्वमुभयोरार्त्न्योर्ज्याम् ॥ याश्चतेहस्तइषवः
परातामगवोवप ॥९॥ विज्यंधनुःकपर्दिनोविशल्योबाणवाँ उत ॥ अनेशन्नस्यया
इषवआभुरस्यनिषंगधिः ॥१०॥ यातेहेतिर्मीढुष्टमहस्तेबभूवतेधनुः ॥ तयास्मान्वि
श्वतस्त्वमयक्ष्मयापरिभुज ॥११॥ परितेधन्वनोहेतिरस्मान्वृणक्तुविश्वतः ॥ अथो
यइषुधिस्तवारेअस्मन्निधेहितं ॥१२॥ अवतत्यधनुष्ट्वंसहस्राक्षशतेषुधे ॥ नि

॥८॥ शीर्ण्णे शल्यानां मुखा शिवो नः सुमना भव ॥१३॥ नमस्त आयुधायानातताय धृष्ण
वे । उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यां तव धन्वने ॥१४॥ मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा
न उक्षन्तमुत मा न उक्षितं । मा नो वधीः पितरं मोत मातरं मा नः प्रियास्तन्वो रु
द्र रीरिषः ॥१५॥ मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।
मा नो वीरान् रुद्र भामिनो वधीर्हविष्मन्तः सदमित्त्वा हवामहे ॥१६॥ ॐ नमस्त्वायक ॥
नमो हिरण्यबाहवे सेनान्ये दिशां च पतये नमो नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनां प
तये नमो नमः शष्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनां पतये नमो नमो हरिकेशायोपवी
तिने पुष्टानां पतये नमो नमो ॥१७॥ नमो बभ्लुशाय व्याधिनेऽन्नानां पतये नमो न ॥८॥

मो भवस्य हेत्यै जगतां पतये नमो नमो रुद्रायाततायिने क्षेत्राणां पतये नमो नमः
सूतायाहन्त्यै वनानां पतये नमो ॥१८॥ नमो रोहिताय स्थपतये वृक्षाणां पतये न
मो नमो भुवन्तये वारिवस्कृतायौषधीनां पतये नमो नमो मन्त्रिणे वाणिजाय क
क्षाणां पतये नमो नमः उच्चैर्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनां पतये नमो ॥१९॥ नमः कृ
त्स्नायतया धावते सत्वनां पतये नमो नमः सहमानाय निव्याधिन आव्याधि
नीनां पतये नमो नमो निषङ्गिणे ककुभाय स्तेनानां पतये नमो नमो निचेरवे परि
चरायारण्यानां पतये नमो ॥२०॥ नमो वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनां पतये नमो नमो
निषङ्गिण इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो नमः सृकायिभ्यो जिघांसद्भ्यो

Indira Gandhi National Centre for the Arts

मुष्णतां पतये नमो नमोसिमद्भ्यो नक्तंचरद्भ्यो विकृन्तानां पतये नमः ॥२१॥ नमः
उष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानां पतये नमो नमः इषुमद्भ्यो धन्वायिभ्यश्च वो न
मो नमः आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नमः आयच्छद्भ्योस्यद्भ्यश्च
वो नमो नमः ॥२२॥ नमो विसृजद्भ्यो विध्यद्भ्यश्च वो नमो नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च
वो नमो नमः शयानेभ्य आसीनेभ्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो
॥२३॥ नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो अश्वेभ्योश्वपतिभ्यश्च वो नमो न
मः आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नम उगणाभ्यस्तृंहतीभ्यश्च
वो नमो ॥२४॥ नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च ॥१०॥

वो नमो नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो ॥२५॥
नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्यो अरथेभ्यश्च वो नमो नमः क्षत्तृभ्यः
संग्रहीतृभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यो अर्भकेभ्यश्च वो नमो ॥२६॥ नमस्तक्षभ्यो रथका
रेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कर्मारेभ्यश्च वो नमो नमो निषादेभ्यः पुञ्जिष्टेभ्यश्च
वो नमो नमः श्वनिभ्यो मृगयुभ्यश्च वो नमो ॥२७॥ नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमो
नमो भवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय
च ॥२८॥ नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो गिरि
शाय च शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च ॥२९॥ नमो ह्रस्वाय च वामना

॥१०॥ यचनमोवृहतेचवर्षीयसेचनमोवृद्धायचसवृधेचनमोग्र्यायचप्रथमायच॥३०॥न
मआशवेचाजिरायचनमःशीघ्र्यायचशीभ्यायचनमऊर्म्यायचावस्वन्यायचन
मोनादेयायचद्वीप्यायच॥३१॥नमोज्येष्ठायचकनिष्ठायचनमःपूर्वजायचापरजायच
नमोमध्यमायचापगल्भायचनमोजघन्यायचबुध्न्यायचनमः॥३२॥सोभ्यायच
प्रतिसर्यायचनमोयाम्यायचक्षेम्यायचनमःश्लोक्यायचावसान्यायचनमउ
र्वर्यायचखल्यायचनमो॥३३॥वन्यायचकक्ष्यायचनमःश्रवायचप्रतिश्रवायच
नमआशुषेणायचाशुरथायचनमःशूरायचावभेदिनेचनमो॥३४॥बिल्मिनेचक ॥१०॥
वचिनेचनमोवर्मिणेचवरूथिनेचनमःश्रुतायचश्रुतसेनायचनमोदुन्दुभ्यायचा

हनन्यायचनमो॥३५॥धृष्णवेचप्रमृशायचनमोनिषंगिणेचेषुधिमतेचनमस्ती
क्ष्णेषवेचायुधिनेचनमःस्वायुधायचसुधन्वनेच॥३६॥नमःस्रुत्यायचपथ्या
यचनमःकाट्यायचनीप्यायचनमःकुल्यायचसरस्यायचनमोनादेयायचवैशं
तायचनमः॥३७॥कूप्यायचावट्यायचनमोवीध्र्यायचातप्यायचनमोमेघ्याय
चविद्युत्यायचनमोवर्ष्यायचावर्ष्यायचनमो॥३८॥वात्यायचरेष्म्यायचनमोवा
स्तव्यायचवास्तुपायचनमःसोमायचरुद्रायचनमस्ताम्रायचारुणायच॥३९॥
नमःशंगवेचपशुपतयेचनमउग्रायचभीमायचनमोग्रेवधायचदूरेवधाय
चनमोहन्त्रेचहनीयसेचनमोवृक्षेभ्योहरिकेशेभ्योनमस्ताराय॥४०॥नमःशंभ

॥११॥ वायचमयोभुवायचनमः शंकरायचमयस्करायचनमः शिवायचशिवतरायच ॥४१॥
नमः पार्य्यायचावार्य्यायचनमः प्रतरणायचोत्तरणायचनमस्तीर्थ्यायचकूल्या
यचनमः शष्प्यायचफेन्यायच ॥४२॥ नमः सिकत्यायचप्रवाह्यायचनमः किंशि
लायचक्षयणायचनमः कपर्दिनेचपुलस्तयेचनमः इरिण्यायचप्रपथ्यायच ॥४३॥
नमोव्रज्यायचगोष्ठ्यायचनमस्तल्प्यायचगेह्यायचनमोहृदय्यायचनिवेष्प्या
यचनमः काट्यायचगह्वरेष्ठायच ॥४४॥ नमः शुष्क्यायचहरित्यायचनमः पा ॥१२॥
ंसव्यायचरजस्यायचनमोलोप्यायचोलप्यायचनमः ऊर्व्यायचसूर्म्यायच
॥४५॥ नमः पर्णायचपर्णशदायचनमः उद्गुरमाणायचाभिघ्नतेचनमः आखि

दतेचप्रखिदतेचनमः इषुकृद्भ्योधनुष्कृद्भ्यश्चवोनमोनमोवः किरिकेभ्योदेवानांहृदयेभ्यो
नमोविचिन्वत्केभ्योनमोविक्षिणत्केभ्योनमः आनिर्हतेभ्यः ॥४६॥ द्रापेऽन्धसस्पतेदरिद्र
नीललोहित । आसांप्रजानामेषांपशूनांमाभेर्मारोङ्मोचनः किंचनाममत् ॥४७॥ इमारु
द्रायतवसेकपर्दिनेक्षयद्वीरायप्रभरामहेमती ॥ यथाशमसद्द्विपदेचतुष्पदेविश्वंपुष्टंग्रामेऽ
अस्मिन्ननातुरं ॥४८॥ यातेरुद्रशिवातनूः शिवाविश्वाहाभेषजी ॥ शिवारुद्रस्यभेषजीतया
नोमृडजीवसे ॥४९॥ परिनोरुद्रस्यहेतिर्वृणक्तुपरित्वेषस्यदुर्मतिरघायोः ॥ अवस्थिरामघव
द्भ्यस्तनुष्वमीढ्वस्तोकायतनयायमृड ॥५०॥ मीढुष्टमशिवतमशिवोनः सुमनाभव ॥ परमेवृक्ष
ऽआयुधंनिधायकृत्तिंवसानआचरपिनाकंबिभ्रदागहि ॥५१॥ विकिरिद्रविलोहितनमः

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥१२॥ स्तेः अस्तु भगवः ॥ यास्ते सहस्रं हेतयो न्यमस्मन्निवपंतु ताः ॥५२॥ सहस्राणि सहस्रशो बाहो
स्तव हेतयः ॥ तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥५३॥ असंख्याता सहस्राणि ये रु
द्राः अधि भूम्यां ॥ तेषां सहस्रयोजनेव धन्वानि तन्मसि ॥५४॥ अस्मिन्महत्यर्णवेंतरिक्षे
भवाः अधि ॥ तेषां सहस्रयोजनेव धन्वानि तन्मसि ॥५५॥ नीलग्रीवाः शितिकंठा दिवं रु
द्राः उपश्रिताः ॥ तेषां स० ॥५६॥ नीलग्रीवाः शितिकंठाः शर्वाः अधः क्षमाचराः ॥ तेषां
स० ॥५७॥ ये वृक्षेषु शष्पिंजरा नीलग्रीवा विलोहिताः ॥ तेषां स० ॥५८॥ ये भूतानामधि
पतयो विशिखासः कपर्दिनः ॥ तेषां स० ॥५९॥ ये पथां पथिरक्षयः ऐलबृदाः आयुर्युधः ॥ ॥१२॥
तेषां स० ॥६०॥ ये तीर्थानि प्रचरंति सृकाहस्ता निषंगिणः ॥ तेषां स० ॥६१॥ ये अन्नेषु वि

विध्यंति पात्रेषु पिबतो जनान् ॥ तेषां स० ॥६२॥ य एतावंतश्च भूयांसश्च दिशो रुद्रा वितस्थि
रे ॥ तेषां स० ॥६३॥ नमोस्तु रुद्रेभ्यो ये दिवि येषां वर्षमिषवः ॥ तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा
दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमो अस्तु ते नोवंतु ते नो मृडयंतु ते यं द्विष्मो य
श्च नो द्वेष्टि तमेषां जंभे दध्मः ॥६४॥ नमोस्तु रुद्रेभ्यो येंतरिक्षे येषां वात इषवः ॥ तेभ्यो दश प्राची
र्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमो अस्तु ते नोवंतु ते नो मृडयंतु ते यं
द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जंभे दध्मः ॥६५॥ नमोस्तु रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येषामन्नमिषवः ॥
तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वाः ॥ तेभ्यो नमो अस्तु ते नोवंतु ते नो मृडयं
तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जंभे दध्मः ॥६६॥ ॥ओम्॥ ॥वयं सोम व्रते तव मनस्त

Indira Gandhi National Centre for the Arts

॥९३॥ न्यूयुविश्वं नः॥३॥ प्रजावंतः सचेमहि॥४॥ एष ते रुद्र भागः सह स्वस्रांबिकया तं जुषस्व स्वाहैष ते
रुद्र भागः आखुस्ते पशुः॥५॥ अवरुद्रमदीमह्यव देवं त्र्यंबकं। यथा नो वस्यसस्करद्यथा नः
श्रेयसस्करद्यथा नो व्यवसाययात्॥६॥ भेषजमसि भेषजं गवेश्वाय पुरुषाय भेषजं। सुखं
मेषाय मेष्यै॥७॥ त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्धनम्। उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय
मामृतात्॥८॥ त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पतिवेदनं। उर्वारुकमिव बंधनादितो मुक्षीय मामु
तः॥९॥ एतत्ते रुद्रावसं तेन परो मूजवतोतीहि। अवततधन्वा पिनाकावसः कृत्तिवासाः अ
हिंसन्नः शिवोतीहि॥१०॥ त्र्यायुषं जमदग्नेः कश्यपस्य त्र्यायुषं। यद्देवेषु त्र्यायुषं तन्नो ॥६३॥
अस्तु त्र्यायुषं॥११॥ शिवो नामासि स्वधितिस्ते पिता नमस्ते अस्तु मा मा हिंसीः। निवर्तया

९८ [illegible] ॥१॥ ॐ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
हा। लोमभ्यः स्वाहा। त्वचे स्वाहा। [illegible] लोहिताय स्वाहा। मेदोभ्यः स्वाहा
मेदोभ्यः स्वाहा। मांसेभ्यः स्वाहा। [illegible] स्नावभ्यः स्वाहा [illegible] स्वाहा [illegible]

Indira Gandhi National Centre for the Arts

॥१४॥ भ्यः स्वाहास्थभ्यः स्वाहास्थभ्यः स्वाहा मज्जभ्यः स्वाहा मज्जभ्यः स्वाहा ॥ रेतसे स्वाहा पायवे स्वाहा ॥४॥ आयासा
य स्वाहा प्रायासाय स्वाहा संयासाय स्वाहा वियासाय स्वाहोद्यासाय स्वाहा ॥ शुचे स्वाहा शो
चते स्वाहा शोचमानाय स्वाहा शोकाय स्वाहा ॥५॥ तपसे स्वाहा तप्यते स्वाहा तप्यमानाय स्व
हा तप्ताय स्वाहा घर्माय स्वाहा ॥ निष्कृत्यै स्वाहा प्रायश्चित्त्यै स्वाहा भेषजाय स्वाहा ॥६॥ यम
ाय स्वाहान्तकाय स्वाहा मृत्यवे स्वाहा ब्रह्मणे स्वाहा ब्रह्महत्यायै स्वाहा ॥ विश्वेभ्यो
देवेभ्यः स्वाहा द्यावापृथिवीभ्यां स्वाहा ॥७॥ ओं नमः ॥ ॥ वाजश्च मे प्रसवश्च मे
प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे धीतिश्च मे क्रतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे श्रवश्च मे श्रु ॥१४॥
तिश्च मे ज्योतिश्च मे स्वश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥१॥ प्राणश्च मेऽपानश्च मे व्यानश्च

सुश्च मे चित्तं च म आधीतं च मे वाक् च मे मनश्च मे चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे दक्षश्च मे बलं च
मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२॥ ओजश्च मे सहश्च म आत्मा च मे तनूश्च मे शर्म च मे वर्म च
मेऽङ्गानि च मेऽस्थीनि च मे परूंषि च मे शरीराणि च म आयुश्च मे जरा च मे यज्ञेन कल्प
न्ताम् ॥३॥ ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च मेऽम्भश्च मे जेमा च मे
महिमा च मे वरिमा च मे प्रथिमा च मे वर्षिमा च मे द्राघिमा च मे वृद्धं च मे वृद्धिश्च मे यज्ञेन
कल्पन्ताम् ॥४॥ सत्यं च मे श्रद्धा च मे जगच्च मे धनं च मे विश्वं च मे महश्च मे क्रीडा च मे मो
दश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे सूक्तं च मे सुकृतं च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥५॥ ऋतं
च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं च मेऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं च मे सु

॥ १५ ॥ [illegible] यं नं [illegible] मे [illegible] ॥ ६ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
५ [illegible]
[illegible] ॥ ७ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ ८ ॥
[illegible] ॥१५॥
[illegible] ॥ ९ ॥ [illegible]

गं चेमे [illegible] ॥ [illegible]
मु ॥ ११ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ १२ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ १३ ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ १४ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ १५ ॥ [illegible]

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥१६॥ श्च मे इन्द्रश्च मे सविता च म इन्द्रश्च मे सरस्वती च म इन्द्रश्च मे पूषा च म इन्द्रश्च मे बृहस्प
तिश्च म इन्द्रश्च मे यज्ञेन क॰ म॥१६॥ मित्रश्च म इन्द्रश्च मे वरुणश्च म इन्द्रश्च मे धाता च म इ
न्द्रश्च मे त्वष्टा च म इन्द्रश्च मे मरुतश्च म इन्द्रश्च मे विश्वे च मे देवा इन्द्रश्च मे यज्ञेन क॰ मु
॥१७॥ पृथिवी च म इन्द्रश्च मे अन्तरिक्षं च म इन्द्रश्च मे द्यौश्च म इन्द्रश्च मे समाश्च म इ
न्द्रश्च मे नक्षत्राणि च म इन्द्रश्च मे दिशश्च म इन्द्रश्च मे यज्ञेन क॰ म॥१८॥ अंशुश्च मे र
श्मिश्च मे अदाभ्यश्च मे अधिपतिश्च म उपांशुश्च मे अन्तर्यामश्च म ऐन्द्रवायवश्च मे मैत्रा
वरुणश्च म आश्विनश्च मे प्रतिप्रस्थानश्च मे शुक्रश्च मे मन्थी च मे यज्ञेन क॰ मु॥१९॥ आ ॥१६॥
ग्रयणश्च मे वैश्वदेवश्च मे ध्रुवश्च मे वैश्वानरश्च म ऐन्द्राग्नश्च मे महावैश्वदेवश्च मे म

रुत्वतीयाश्च मे निष्केवल्यश्च मे सावित्रश्च मे सारस्वतश्च मे पात्नीवतश्च मे हारियोजनश्च
मे यज्ञेन क॰ म॥२०॥ स्रुचश्च मे चमसाश्च मे वायव्यानि च मे द्रोणकलशश्च मे ग्रावाणश्च मे
अधिषवणे च मे पूतभृच्च म आधवनीयश्च मे वेदिश्च मे बर्हिश्च मे अवभृथश्च मे स्वगाकारश्च
मे यज्ञेन क॰ मु॥२१॥ अग्निश्च मे घर्मश्च मे अर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मे अश्वमेधश्च मे
पृथिवी च मे अदितिश्च मे दितिश्च मे द्यौश्च मे अङ्गुलयः शक्वरयो दिशश्च मे यज्ञेन क॰ म॥२२॥
व्रतं च म ऋतवश्च मे तपश्च मे संवत्सरश्च मे अहोरात्रे ऊर्वष्ठीवे बृहद्रथन्तरे च मे यज्ञेन क॰
मु॥२३॥ एका च मे तिस्रश्च मे तिस्रश्च मे पञ्च च मे पञ्च च मे सप्त च मे सप्त च मे नव च मे नव च
म एकादश च मे त्रयोदश च मे त्रयोदश च मे पञ्चदश च मे पञ्चदश च मे सप्तदश च मे सप्त
च मः एकादश

॥९०॥ दश ~~च मे पञ्चदश च मे पञ्चदश च मे सप्तदश च मे~~ सप्तदश च मे नवदश च मे नवदश च म एकवि
ꣳशतिश्च म एकविꣳशतिश्च मे त्रयोविꣳशतिश्च मे त्रयोविꣳशतिश्च मे पञ्चविꣳशतिश्च
मे पञ्चविꣳशतिश्च मे सप्तविꣳशतिश्च मे सप्तविꣳशतिश्च मे नवविꣳशतिश्च मे नवविꣳशति
श्च म एकत्रिꣳशच्च म एकत्रिꣳशच्च मे त्रयस्त्रिꣳशच्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२४॥ चतस्रश्च मेऽष्टौ
च मेऽष्टौ च मे द्वादश च मे द्वादश च मे षोडश च मे षोडश च मे विꣳशतिश्च मे विꣳशतिश्च मे चतु
र्विꣳशतिश्च मे चतुर्विꣳशतिश्च मेऽष्टाविꣳशतिश्च मेऽष्टाविꣳशतिश्च मे द्वात्रिꣳशच्च मे द्वात्रि
ꣳशच्च मे षट्त्रिꣳशच्च मे षट्त्रिꣳशच्च मे चत्वारिꣳशच्च मे चत्वारिꣳशच्च मे चतुश्चत्वारिꣳ ॥९०॥
शच्च मे चतुश्चत्वारिꣳशच्च मेऽष्टाचत्वारिꣳशच्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२५॥ त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दि

त्यवाट् च मे दित्यौही च मे पञ्चाविश्च मे पञ्चावी च मे त्रिवत्सश्च मे त्रिवत्सा च मे तुर्यवाट् च मे तु
र्यौही च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२६॥ पष्ठवाट् च मे पष्ठौही च म उक्षा च मे वशा च म ऋषभ
श्च मे वेहच्च मेऽनड्वांश्च मे धेनुश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२७॥ वाजाय स्वाहा प्रसवाय स्वाहापिजाय स्वाहा क्र
तवे स्वाहा वसवे स्वाहाहर्पतये स्वाहाह्ने मुग्धाय स्वाहा मुग्धाय वैनं
शिनाय स्वाहा विनंशिन आन्त्यायनाय स्वाहान्त्याय भौवनाय स्वाहा भुवनस्य
पतये स्वाहाधिपतये स्वाहा प्रजापतये स्वाहा। इयं ते राण्मित्राय यन्तासि यमन ऊर्जे
त्वा वृष्ट्यै त्वा प्रजानां त्वाधिपत्याय ॥२८॥ आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्पतां चक्षु
र्यज्ञेन कल्पताꣳ श्रोत्रं यज्ञेन कल्पतां वाग्यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्प

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥२७॥ तामात्मा यज्ञेन कल्पतां ब्रह्मा यज्ञेन कल्पतां ज्योतिर्यज्ञेन कल्पतां स्वर्यज्ञेन कल्प
पृष्ठं यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन कल्पतां ॥ स्तोमश्च यजुश्च ऋक् च साम च बृहच्च रथंत
रंच ॥ स्वर्देवा अगन्मामृता अभूम प्रजापतेः प्रजा अभूम वेट् स्वाहा ॥२०॥ ९२॥
॥ ओं स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अ
रिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥ पयः पृथिव्यां पय ओषधीषु पयो दिव्यं
तरिक्षे पयो धाः पयस्वतीः प्रदिशः सन्तु मह्यं ॥ विष्णो रराटमसि विष्णोः श्न
प्त्रे स्थो विष्णोः स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवोसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा ॥ अग्निर्देवता वा
तो देवता सूर्यो देवता चन्द्रमा देवता वसवो देवता रुद्रा देवता आदित्या देवता मरुतो देव ॥२८॥

ता विश्वे देवा देवता बृहस्पतिर्देवतेन्द्रो देवता वरुणो देवता ॥ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षं शान्तिः पृथि
वी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्तिः वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः शान्तिर्ब्रह्म शान्तिः सर्वं
शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सा मा शान्तिरेधि ॥ यतो यतः समीहसे ततो नो अभयं कुरु ॥ शं
नः कुरु प्रजाभ्योऽभयं नः पशुभ्यः ॥ ॥ ओम् ॥ ७ ॥ ७ ॥ सद्योजातं प्रपद्यामि सद्यो
जाताय वै नमो नमः ॥ भवे भवे नातिभवे भजस्व मां भवोद्भवाय नमः ॥ वामदेवाय नमो ज्ये
ष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः ॥ कालाय नमः कलविकरणाय नमो बलविकरणाय
नमो बलाय नमो बलप्रमथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः ॥ अघो
रेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः ॥ सर्वेभ्यः सर्वशर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रुद्ररूपेभ्यः ॥ ओं तत्पु

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

॥२४॥ रुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः
सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम् नमस्ते
शिवोस्तु ॥ इति श्रीरुद्राध्याय संपूर्णमस्तु ॥ ७ ॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥
लक्ष्मणराम भट्टो [illegible] लिखितं स्वार्थं परमार्थं ॥ माघवद्य [illegible] ॥ संवत् १९०९ ॥७॥

ग्र०सं० ४१८६०

Indira Gandhi National Centre for the Arts